

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ**

**ФОРМУВАННЯ СТАЛОГО
ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали IV Міжнародної
науково-практичної конференції**

16-17 листопада 2023 року

Київ 2023

УДК 332.36

Формування сталого землекористування: проблеми та перспективи : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 16-17 листопада 2023 р.). Київ : Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2023. 290 с.

Видання містить матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Формування сталого землекористування: проблеми та перспективи». Тематика конференції відображає комплексність, міждисциплінарність і багатовекторність проблем формування сталого землекористування та інноваційних підходів до їх вирішення. У тезах доповідей учасників представлено технічні, організаційні, економічні, екологічні та соціальні засади забезпечення формування сталого землекористування.

Матеріали збірника будуть корисними для фахівців у сфері землеустрою, геодезії, картографії, містобудування, геоінформаційних технологій та ін.

The publication contains materials of the IV International scientific-practical conference "Formation of sustainable land use: problems and prospects". The theme of the conference reflects the complexity, interdisciplinarity and multi-vector nature of the problems of sustainable land use formation and innovative approaches to their solution. The participants' reports present the technical, organizational, economic, environmental and social principles of ensuring the formation of sustainable land use.

The materials of the collection will be useful for specialists in the field of land management, geodesy, cartography, urban planning, geographic information technologies, etc.

Матеріали подано в авторській редакції

Materials are submitted in the author's edition

Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту землекористування Національної академії аграрних наук України
(протокол № 11 від 23 листопада 2023 р.)

ISBN 978-617-8171-09-4

© Інститут землекористування НААН України, 2023
The Institute of Land Management of National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine, 2023

Полюхович Л. В.
здобувач ОС Магістр
Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ, Україна

Бутенко Є. В.
к.е.н., доцент
Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕРИТОРІЇ ТА ФОРМУВАННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ ПІД ЗАКЛАДАННЯ БАГАТОРІЧНИХ НАСАДЖЕНЬ В УМОВАХ ПОЛІССЯ

Регіон Полісся, з його великим аграрним потенціалом та природною різноманітністю, вимагає особливої уваги щодо раціонального використання природних ресурсів. Однією з ключових аспектів є організація земельної ділянки для вирощування багаторічних культур.

У цьому контексті, надзвичайно важливо ретельно підходити до планування та ведення цих земельних ділянок. На протязі нашої доповіді ми розглянемо різноманітні аспекти цього питання, включаючи аналіз природних умов регіону, методи та підходи до організації ділянки, важливість агротехнічних аспектів та аспекти фінансової ефективності.

У регіоні Полісся виявлені унікальні природні особливості, які сприяють вирощуванню багаторічних культур. Зокрема, висока родючість темно-каштанових ґрунтів надає відмінні умови для вирощування таких культур, як ягоди та фрукти. Крім того, вологість умов Полісся сприяє активному росту рослин у період дощів, що сприяє формуванню стійких насаджень. Аналіз природних ресурсів регіону свідчить про потенціал для розвитку сільського господарства з акцентом на багаторічних культурах та створення сталого землекористування. Регіон Полісся характеризується переважанням дернових та болотистих ґрунтів, які мають високий рівень родючості. Ці ґрунти надають можливість для вирощування широкого спектру багаторічних культур, включаючи ягоди, горіхи та деякі види фруктів. Однак, слід враховувати, що деякі ділянки можуть бути схильні до переуволоювання, що вимагає відповідних інженерних заходів для ефективного вирощування. Крім того, кліматичні особливості, такі як кількість опадів та температурні режими, також впливають на вибір та організацію земельної ділянки. Наприклад, культури, які вимагають більше вологи, можуть бути переважними на територіях з вищою вологістю ґрунтів.

Оптимальні розміри та геометрія земельної ділянки для вирощування багаторічних культур в умовах Полісся визначаються кількома ключовими аспектами. По-перше, рекомендується враховувати розмір рослин та їх вимоги до відстаней між ними, щоб забезпечити оптимальні умови для росту та розвитку. Другий аспект - врахування конфігурації території та максимізація використання доступного простору для максимального вирощування культур. Третій аспект - врахування пропорційності та гармонії між різними видами культур, які можуть вирощуватися на одній ділянці. Наприклад, плодові дерева можуть бути організовані у рядки, а ягоди висаджені у відкритому просторі між ними для ефективного використання простору та ресурсів.

У вирощуванні багаторічних культур в умовах Полісся можна успішно використовувати екологічно чисті методи догляду та удобрення. Наприклад, використання органічних добрив та компосту може покращити ґрунтову структуру та забезпечити необхідний набір макро- та мікроелементів для рослин. Крім того, важливо враховувати взаємодію між різними видами культур, яка може бути використана для природного контролю шкідників та хвороб. Наприклад, висадження ароматних рослин біля ягідних культур може відлякувати деяких шкідників. Органічні методи догляду та удобрення також сприяють створенню екологічно чистого та здорового середовища для росту багаторічних насаджень. В умовах Полісся, де можуть бути відмічені періоди високої вологості та низької вологості, важливо мати ефективну систему поливу, яка дозволяє точно регулювати вологість ґрунту. Рекомендується встановлення крапельної системи поливу, яка дозволяє подавати воду безпосередньо до кореневої зони рослин. Крім того, важливо мати систему збору та зберігання дощів, що може забезпечити додатковий водний ресурс у періоди низької вологості. Регулярний моніторинг вологості ґрунту та водних резервів допоможе підтримувати оптимальні умови для росту багаторічних культур.

У вирощуванні багаторічних культур важливо враховувати агротехнічні особливості кожного виду рослин. Наприклад, рослини можуть мати відмінні вимоги до глибини посадки, типу ґрунту та необхідного рівня освітлення. Оптимальні терміни сівби та вибір сортів також можуть бути важливими факторами для успішного вирощування багаторічних культур. Біологічний ритм рослин, такий як періоди цвітіння та плодоношення, слід враховувати для планування обробітки та збирання врожаю. Організація земельної ділянки повинна бути адаптована до потреб кожного виду культури для досягнення оптимальних результатів.

У вирощуванні багаторічних культур можна використовувати сучасні технології та методи, що сприяють підвищенню ефективності та врожайності. Наприклад, впровадження автоматизованих систем моніторингу та управління може дозволити точно регулювати рівень поливу та внесення добрив в залежності від потреб рослин. Використання дронів та сучасних сільськогосподарських машин може значно полегшити процеси обробітки та догляду за культурами. Крім того, застосування новітніх гібридних сортів та сортів, що відповідають умовам регіону Полісся, може допомогти досягти високих результатів у вирощуванні багаторічних культур. При плануванні та веденні багаторічних насаджень важливо враховувати аспекти економічної ефективності. Це включає в себе оцінку витрат на придбання саджанців, добрив, засобів захисту та інших необхідних матеріалів. Крім того, слід аналізувати

очікувані виробничі показники та прогнозовані прибутки від реалізації врожаю. Важливо також враховувати можливі ризики та способи їх зменшення, а також розглядати можливості для диверсифікації вирощування. Врахування цих аспектів сприяє досягненню фінансової стійкості та ефективності у веденні багаторічних насаджень.

У висвітленні різноманітних аспектів організації території та формування земельної ділянки для вирощування багаторічних насаджень в умовах Полісся, нам вдалося виявити ключові проблеми та перспективи в цій сфері. Важливо пам'ятати, що ефективне використання земельних ресурсів є вирішальним чинником для сталого розвитку сільського господарства в цьому регіоні. Зрозуміле та обґрунтоване планування земельної ділянки, врахування природних умов та агротехнічних особливостей рослин, а також використання сучасних технологій сприятимуть досягненню цієї мети. Інноваційний підхід до організації земельної ділянки може стати запорукою ефективного та сталого вирощування багаторічних культур в умовах Полісся.

Список використаних джерел

1. Є.В. Бутенко, Р.А. Харитоненко. Актуальність запровадження ґрунтово-охоронних заходів на орних землях, підданих водній ерозії // Наукові засади підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва: Міжнародна науково-практична конференція, м. Харків. 2018. С. 23-24.
2. О.С. Дорош, Й.М. Дорош, І.П. Купріянич, Є.В. Бутенко, Р.А. Харитоненко. Оцінка впливу продуктивного потенціалу земельних ресурсів на валове виробництво сільськогосподарської продукції в Україні // Наукові праці Серія «Менеджмент, економічна інженерія в сільському господарстві та сільському розвитку. 2018. С. 2-4.
3. Є.В. Бутенко, Р.А. Харитоненко. Продуктивний потенціал земель та принципи його оцінки в Україні // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2017. С. 58-65.
4. Є.В. Бутенко, Г.В. Рогозенко. Моніторинг ерозійних процесів та їх еколого-економічна оцінка на землях сільськогосподарського призначення // Агросвіт. 2011. С. 20-23.
5. Є.В. Бутенко, Р.А. Харитоненко. Вплив деградаційних процесів на еколого-економічну ефективність агроформувань // Проблеми збалансованого розвитку аграрного сектору економіки. 2015. С. 26-29.
6. Є.В. Бутенко, Р.А. Харитоненко. Існуючий стан та перспективи розвитку фермерських господарств в Україні // Проблеми збалансованого природокористування в агросфері: матеріали міжнар. наук.-практ. конф.(м. Київ, 2–4 листопада 2016 р.). 2016. С. 31.

The organization of the territory and the formation of a land plot for the establishment of perennial plantations in the conditions of Polissia

Abstract. The conditions in Polissia region create excellent potential for growing perennial crops due to the high fertility of the soil and humidity. Effective land use, agronomic adaptation of plants, and the use of modern technologies are essential components of successful farming. A irrigation system, moisture analysis, and the use of environmentally friendly methods contribute to resilient growth. However, careful economic analysis and planning are key to ensuring financial stability. In summary, well-organized land and modern approaches enable achieving high yields in growing perennial crops in Polissia.